

OPĆI PODACI

Toponim: Zločin u Zamlači, Strugi i Kozibrodu

Županijski sud u Zagrebu

Broj predmeta: 9 K-Rz-3/14

Vijeće za ratne zločine: sudac Marijan Garac, predsjednik vijeća, sudac Petar Šakić, član Vijeća, sudac Vladimir Vinja, član Vijeća

Optužnica: ŽDO-a u Sisak (Okružnog državnog odvjetništva Sisak broj KT-61/93 od 04. studenog 1994. godine, protiv 35 optuženika)

Kazneno djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH

Optuženi: Leonardo Janković, uhićen u Austriji u siječnju 2014. te izručen u travnju 2014, u pritvoru

Braniteljica optuženika: Zrinka Grabas, odvjetnica iz Zagreba

Zastupnik optužbe: Jadranka Huskić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Sisku, rješenjem Glavnog državnog odvjetnika RH upućena na rad u ovom kaznenom predmetu

Žrtve: Blažević Mile, Žuljevac Pajo, Knežević Pajo, Begić Mile, Pušić Mile, Begić Manda, Špančić Pero, Bartolović Milan, Gundić Žarko, Faljević Goran, Perić Ivica, Halapa Mladen, Vuk Branko, Šaronja Zoran, Vukas Davor, Filipović Željko, dok je veći broj civila zadobio teške tjelesne ozljede.

Optuženike se tereti da su dana 26. srpnja 1991., u selima Zamlača, Struga i Kozibrod, prethodno pristupivši u paravojne formacije tzv. "Milicije Krajine", svi naoružani teškim naoružanjem, a u cilju obaranja novouspostavljenog demokratskog društva u RH, a nastojeći odcijepiti područja općine Kostajnice i Dvor od RH i pripojiti ga para-državi "SAO Krajini" ušli u navedena sela, protjerali stanovništvo iz tih sela i to isključivo hrvatske nacionalnosti, vodili ga ispred sebe kao živi štit, palili i eksplozivnim napravama rušili kuće, a zatim iz vatrenog oružja ničim izazvani ispaljivali hlice na goloruko stanovništvo, pri čemu su usmrtili mnogobrojne civile.

Vezani sudski postupci:

2009. Postupak je vođen pred Županijskim sudom u Sisku protiv prisutnog jedanaesto-okrivljenog Đure Đurića, no nakon prekvalifikacije kaznenog djela na oružanu pobunu, optužba protiv njega je odbijena. Tijekom tog postupka zastupnica optužbe navela je da je većina optuženika sa navedene optužnice nedostupna pravosudnim tijelima RH; osuđen je samo jedan optuženik – desetooptuženi Dragan Vranešević, na kaznu 15 godina zatvora; šestorica optuženika navodno su umrli ili poginuli (Tošo Sundać, Slavko Tadić, Goran Barač, Dušan Badić, Dalibor Borota i Rade Lukač), no o tome nije bilo službene dokumentacije, pa postupak protiv njih nije obustavljen.

Nakon razdvajanja postupka u odnosu na optuženike Simu Gaića, Đorđa Borojevića i Zorana Tadića na Županijskom sudu u Sisku je 08. lipnja 2009. godine održana glavna rasprava te je zbog izmjene

optužnice (prekvalifikacija na oružanu pobunu) u odnosu na njih trojicu, donijeta presuda kojom se, primjenom Zakona o općem oprost, optužba odbija.

Izvještaj s glavne rasprave

4. lipanj 2014. godine – dokazni postupak

Tijekom glavne rasprave je saslušano petero svjedoka, mještana sela Zamlače u vrijeme napada na selo 26. srpnja 1991.

1. svjedok Milan Begić

Svjedok je iskazivao istovjetno kao i tijekom istrage 3. listopada 1994., te je opisao kako je iz pravca Dvora nailazilo oko 1000 vojnika, pripadnika paravojnih formacija, naoružanih raznim oružjem, odjevenih u uniforme JNA, policijske uniforme, krećući se cestom te ulaskom u selo su tjerali ljude iz kuća na cestu u pravcu sela Struge. Stvorio se "živi štit" u kojem je bilo 39 civila iz sela, kao i svjedok i njegova supruga. U selu Struga u kući pokojnog Sigura pronašli su trojicu hrvatskih policajaca, koji su podignutih ruku izašli van ali su ih maltretirali, tukli, boli bajunetom, a među njima je bio Orlović Predrag, Milan Begović, te optuženi Leonardo Janković. Svjedok je opisao da je Leonardo Janković imao odoru JNA, a na glavi "šajkaču" te pušku papovku. Nakon što su ih tukli potjerali su ih da bježe, a potom u iste pucali. Pucalo se iz raznih oružja nakon čega su sva trojica policajaca ubijeni. Svjedok je sve to vidio sa ceste koje od dvorišta udaljena do 10m. Isti je izjavio da je vidio da je i Leonardo Janković pucao. U selu Struga u živi zid je priključeno još 9 stanovnika iz tog sela. Svjedok je dodao da su prilikom napada na sela Zamlača u istom zapaljane kuće i gospodarski objekti, a da u selu nije bilo pripadnika Oružanih snaga Hrvatske već samo civili. Selo Struga je imalo nekoliko pripadnika policije i ono je granatirano od ranih jutarnjih sati.

Kraj kuće Mile Jurjevića se dogodio okršaj kada je Mile Blažević bacio bombu na protuavionski top koji je bio iza civila u živom štitu i tom prilikom je isti poginuo kao i policajac Filipović, koji je bio s njim, kao i 6 pripadnika srpskih paravojnih formacija, a poginula je i Manda Begić. Svjedok je iskazao da je dum-dum metkom ubijen i Pajo Knežević, Mile Begić, ali on ne zna tko je to učinio. Oko 19h u Strugu su došli pripadnici JNA, Banjalučkog korpusa te su tako prekinuli sva zlostavljanja civila, a nakon dva dana su civili dobili dozvolu da napuste to područje i odu na slobodan teritorij.

Na daljnja pitanja svjedok je pojasnio da je selo Zamlača tad imalo oko 300 stanovnika, sa 72-73 kuće, od kojih je 19 kuća nastanjivali Srbi, a ostali stanovnici su bili Hrvati, dok je Struga bila isključivo hrvatsko selo, kao i Kozibrod i ona su potpuno bila uništena granatiranjem. U živom štitu bili su samo Hrvati stanovnici Zamlače.

2. svjedokinja Melita Vukić

Svjedokinja je izjavila da su 26. srpnja u njenu kuću uletjeli Dušan Badić i Leonardo Janković te su istjerali nju i njenu majku Katu i odveli na cestu gdje je već bio formiran živi štit od stanovnika sela Zamlača, a iza njih je bio protuavionski top na transporteru, a iza paravojne srpske formacije. Svi civili su morali hodati sa rukama podignutim u vis. Nakon nekoliko minuta po svjedokinju je došao Dušan Badić te je vratio u kuća da pokaže gdje joj se sakrio brat Zdravko, tukao ju je on i Gojko Samardžija te je potom ponovno vraćena u živi štit. Kada su je vodili vidjela je na livadi prema Uni tijela tri mrtva tijela, a na sebi su imali samo donji veš. Svjedokinja je opisala optuženog: odjeven u šarenu uniformu, ne sjeća se da li je imao kapu, naoružan, ali on nije ništa govorio ni činio.

3. svjedok Tomislav Begić

Svjedok je izjavio da je prilikom napada na selo bio u kući Mile Pušića, da su iz kuće svi izvedeni i natjerani u živi zid, da je među vojnicima koji su upali u kuću i tukli ih na dvorištu bio i optuženi Leonardo Janković, da je isti bio naoružan i u uniformi "milicije SAO Krajina". Sa opt. Jankovićem bio je i Korizma Nenad i Predrag, te Duško čijeg se prezimena ne sjeća, a čuo je da je isti umro. Svjedok je od udaraca bio sav krvav u licu i bio je na samom početku živog zida i nije se smio okretati tako da nije mogao vidjeti što se događalo pred kućom Blaževića kad su ubijena tri hrvatska policajca, samo je čuo pucnjavu.

4. svjedok Štefko Begić

Svjedok je iskazao da je u vrijeme napada na Zamlaču bio u selu, kod svog susjeda, kada su u kuću banuli Milan Begović, Predrag Orlović, Dušan Kačar, koji ga je udario kundakom puškomitraljeza. Svi su potjerani u živi zid. Optuženog Jankovića je vidio tom prilikom u uniformi "martićevaca", naoružanog, sa kapom, ali ne sjeća se više kakvom. Optuženi je sa drugim pripadnicima paravojskih formacija ušao u kuću Matije Mikičića jer su mislili da se u njoj nalazi skriveno oružje, svjedok je vidio da su istovjetno ušli i u kuću Štefa Blaževića. Svjedok je nadalje opisao kretanje civila u živom zidu, ali kako se nalazio blizu teretnom vozilu koje je prevozilo protuavionski top on nije vidio tko je izveo policajce iz kuće, čuo je kako im je naređeno da se skinu goli te bježe prema Uni, a potom i pucnjavu. Nakon toga civila u živom zidu su potjerani naprijed, a nedugo nakon toga uslijedila je eksplozija na kamionu, kojom prilikom je poginula nekoliko pripadnika formacija, a od civila Mile Blažević i Manda Begić.

5. lipanj 2014. godine – dokazni postupak

Na glavnu raspravu nisu pristupili svjedoci Stjepan Vuković Mikičić, Katarina Pušić za koje su dostave poziva vraćene sa naznakom da su isti umrli, dok svjedokinju Milku Jozić je ispričao njen sin jer je ista teško bolesna.

1. svjedokinja Franka Begić

Svjedokinja je izjavila da je pješački napad na njeno selo Zamlaču od strane srpskih paravojskih formacija započeo oko 10 h ujutro 26.07.1991. Ista je tog dana bila u selu u svojoj obiteljskoj kući, kada je više naoružanih vojnika ušlo u njihovo dvorište te su nju i njenu svekrvu odveli na cestu. Njen suprug Mile Begić se tom prilikom uspio sakriti, ali je ubijen u dvorištu isti dan po povratku pripadnika srpskih paravojskih postrojbi prema Dvoru. U živom štitu je ubijena njena svekrva, ranjena je prilikom eksplozije, a nakon što je dozivala u pomoć netko je pucao u nju iz obližnjeg šumarka. Svjedokinja nije vidjela tko je to učinio. Ona ne poznaje optuženika. Nakon povratka iz Struge pronašla je tijelo svog supruga u dvorištu obiteljske kuće. Istom je ispaljen dum-dum metak u glavu te je isti sahranjen bez glave. Na poseban upit člana sudskog vijeća, svjedokinja je odgovorila da je u jednom dijelu sela bila 15 kuća ljudi srpske nacionalnosti, ali da su oni već prije napustili selo i otišli u Dvor te samo povremeno dolazili nahraniti stoku.

2. svjedok Vladimir Bartolović

Svjedok je izjavio da je 26. srpnja 1991. između 10-11h uslijedio minobacački napad na selo Struga, a kad je prestao napad kod svjedoka je došao njegov susjed Mile Mikičić, gurajući svoj automobil sa probušenom gumom. Isti mu je rekao da je započeo napad na selo te da su na njega pucali. Ubrzo nakon toga u njegovu kuću su ušli pripadnici srpskih paravojskih postrojbi, od kojih je prepoznao Žilića i Milu Resanovića, koji ime se naknadno pridružio, i tjerali sve ukućane na cestu. Svjedok se

uspio sakriti u potkrovlju štale te je promatrao već stvoren živi zid. Ujedno je vidio i da je zapaljen štagalj Mate Bartolovića. Čuo je kako tuku Milu Mikičića i njegove jauke, te glas Predraga Orlovića.

06. lipanj 2014. godine – dokazni postupak

1. svjedok Milan Pušić

Svjedok je izjavio da se na dan napada na selo Zamlaču nalazio u svojoj obiteljskoj kući, da su u njegovom podrumu bili i drugi suseljani, njih 12 ili 14. U podrum su se sakrili jer je Svjedok je toga dana vidio optuženog Loeonarda Jankovića kako skupa sa drugim vojnicima ulazi u kuću Mile Pušića. Ne sjeća se kakvu je uniformu nosio, ali se sjeća da je na glavi imao Šajkaču. Put do Struge je trajao nekoliko sati jer se ispred svake kuće stalo te su istjerivani stanovnici kuća u živi zid. Sveukupno u živom zidu je bilo 40 stanovnika Zamlače, Svjedok je opisao kako se u kući Sigur pronađeni hrvatski policajci, kao su tukli, natjerali ih da se svuku te bježe u pravcu rijeke Une, te kako su ime pucali u leđa. Svjedok u toj grupi vojnika nije vidio optuženika, ali je prepoznao Milana Begovića. Svjedok je to gledao sa udaljenosti 20 m od te kuće, jer je bio u sredini živog zida. U sredini sela Struga došlo je do eksplozije, jer se Milan Blažević, zvani "Čađo" zajedno sa bombom bacio na taj kamion koji je vukao protuavionski top. Prilikom eksplozije njegovo tijelo je razneseno, a ujedno je poginulo i nekoliko pripadnika paravojnih postrojbi, te civila iz živog zida. Tako je i Manda Begić ranjena te je uslijed iskrvarenja i preminula.

2. svjedok Milan Knežević

Svjedok je izjavio da je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik pričuvnog sastava MUP RH, te da se u vrijeme eksplozije nalazio u selu Struga. Bio je na položaju i vidjeli su kako se iz pravca sela Zamlača kreće formacija pripadnika paravojnih postrojbi koji su ispred sebe tjerali civile u "živom zidu". Svjedok nije vidio kako je Mile Blažević bacio bombu na transporter, ali je opisao da je nakon eksplozije nastala pomutnja te su se paravojne formacije počele povlačiti, a nedugo nakon toga su došli pripadnici JNA koji su stvorili tampon zonu. Svjedok ne poznaje optuženika. O stradavanju trojice pripadnika Hrvatske policije; Davora Vukasa, Branka Vuka, i Zorana Šaronje mu je ispričala njegova baka Bara Knežević, koje je isto odvedena u živi zid te je opisalo kako su pronađeni, pretučeni, skinuti i kako je pucano na njih. Njegova baka je isto bila ranjena prilikom eksplozije u selu Struga.

3. svjedok Milan Slijepčević

Svjedok je izjavio da je na dan napada na selo bio u svojoj kući u Zamlači, zajedno sa roditeljima Milom i Stanom, te stricem Perom i Nikolom Slijepčevićem. Oko 13 sati na selo je započeo pješački napad na selo. Svjedok je u to vrijeme imao 15 godina. Kako je kuća bila zaključana pripadnici srpskih paravojnih postrojbi su pucali u vrata, nasilno ušli i sve iz kuće potjerali na dvorište. Sve su ih odveli u dvorište Borlovića, gdje je ukupno bilo 18 mještana sela, a zatim su svi odvezeni u zatvor Dvor. Svjedok je iz dvorišta vidio da je na cesti formiran živi zid u kojem su bili drugi mještani sela. Svjedok je, iako maloljetan, boravio 6 dana u zatvoru u Dvoru te je potom razmijenjen, a nakon toga i njegovi roditelji. Svjedok je još izjavio da je njihova kuća zapaljena među prvima. Optuženog Jankovića nije vidio toga dana.

11. lipanj 2014. godine – dokazni postupak

Na glavnu raspravu nisu pristupili svjedoci Ivan Pezer i Stanko Tklačević za koje su dostave poziva vraćene sa naznakom da su isti umrli.

1. svjedokinja Stana Slijepčević

Svjedokinja je izjavila da je u inkriminirano vrijeme živjela u selu Zamlača gdje i danas živi. Na dan napada u kuću su nasilno ušli pripadnici srpskih paravojskih postrojbi te istjerali sve iz kuće i poslije ih odveli u zatvor u Dvoru. Prvo vrijeme u zatvoru s njom je bio i njen sin koji je tada imao 15 godina, ali su ga poslije prebacili u ćeliju s drugim zarobljenim muškarcima. U zatvoru je provela tjedan dana, nakon čega je puštena te se vratila doma, ali ju je bilo strah ući jer je u kuće sve bilo ispreturano i razbacano. Njima su zapljene gospodarske zgrade taj dana u vrijeme napada na selo. Ne poznaje optuženog, kao što nije poznavala niti jednog od vojnika koji su upali u njihovu kući i koji su ih poslije sproveli u zatvor.

2. svjedok Mile Slijepčević

Svjedok je istovrsno opisao sve događaje vezane uz napad na selo Zamlača, kao i provaljivanje vojnika u njihovu kuće te odvođenje njega, njegove supruge Stane i sina Milana, kao i nekih u zatvor u Dvoru, kao i prethodna svjedokinja. Svjedok je pušten 31.07.1991.

3. čitanje materijalnih dokaza – dokumentacija priložene spisu:

1. narednje Ratnog štaba opštine Dvor od 21.07.1991.
2. zapisnik sa sastanka Ratnog štaba opštine Dvor, 24.07.1991.
3. naredba br. 93. Ratnog štaba opštine Dvor, 26.07.1991.
4. izvještaj o akciji provedenoj 26.07.1991. potpisanoj po komandantu Bogdana Bajagiću
5. izvještaj Ratnom štabu za izvršenje zadataka "žaoka" od 26/27.07.1991.
6. izvještaj jedinica za posebne namjene Knin od 26.07.1991.
7. izvještaj potpukovnika Novica Simića o djelovanju tenkovske jedinice JNA i provedenoj akciji "žaoka"
8. naredba br. 98 Ratnog štaba opštine Dvor od 27.07.1991.
9. vanredni izvještaj Komande 5. korpusa od 28.07.1991.
10. izvodi iz Matičen knjige umrlih za ubijene hrvatske policajce Branka Vuka, Davora Vukasa i Zorana Šaronje
11. zapisnici o obdukciji
12. nalaz vještaka o utvrđivanju identiteta otisaka papilarnih linija
13. nalaz i mišljenje liječnika Doma zdravlja Novi Grad za ranjene Mikičić Stjepana, Begić Dragana, Begić Štefka, Begić Milana
14. presuda VSRH br. Kž-412/00 od 11.10.2000.

Zapažanja i komentari:

1. *Predmet je razvidan primjer posljedica kasnog procesuiranja kada su već pojedini svjedoci, očevidci zločina preminuli, a neki teško bolesni.*
2. *Braniteljica okrivljenog, izabrana po okrivljeniku, je tijekom zadnje rasprave odustala od žalbe na rješenje o određivanju pritvora radi bržeg i djelotvornije vođenja sudskog postupka.*
3. *Korištenje civila kao živog štita za zaštitu vojne opreme i vojnika je primjer vrhunca ratne brutalnosti i nehumanosti; svi civili u živom zidu bili su stanovnici sela Zamlača, hrvatske nacionalnosti. Iz njihova svjedočenja razbire se da su mještani srpske nacionalnosti znali za napad te su se prije povukli iz sela u Dvor.*

